

ROBBY KRIEGER
& JEFF ALULIS

**SET THE
NIGHT
ON FIRE**

**ELÄMÄÄ, KUOLEMAA JA
KITARANSOITTOA THE DOORSISSA**

SUOMENTANUT KIRSI LUOMA

LIKE

Englanninkielinen alkuteos:

Set the Night on Fire: Living, Dying, and Playing Guitar with the Doors

Copyright © 2021 by Robby Krieger

This edition published by arrangement with Little, Brown and Company,
New York, New York, USA. All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

LIKE

Like Kustannus

Helsinki

www.like.fi

ISBN 978-951-1-39410-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

SISÄLLYSLUETTELO

HENRY HUDSON HOTEL	9
ROCKLAVOJEN KARSEIN FLEDA	13
VERTA HYYTÄVÄ KATSE	19
WICKED GO THE DOORS	31
SEND MY CREDENTIALS TO THE HOUSE OF DETENTION	37
OLOHUONE	45
RÄHINÄKEIKKA	53
GUITARRAS RAMÍREZ	59
KOLME SANAA	67
CLARK STREETIN JA HILLDALE AVENUEN VÄLILLÄ	75
TUNTEMATTOMAT SOTILAAT	85
KOHTI VALAISTUMISTA: 1. OSA	93
RONNY	101
KOHTI VALAISTUMISTA: 2. OSA	105
11 MINUUTTIA, 41 SEKUNTIA	111
TUSKAA KANNETAAN MUKANA VÄHÄN KUIN RADIOTA	121
ENSIMMÄINEN ALBUMI	125
MINÄ JA WILLIE	131
LOVE STREET	133
1967	141
LET'S FEED ICE CREAM TO THE RATS	153
T.A.M.I. SHOW	159
STRANGE DAYS	163
LYNN	169
ELÄMÄNTYÖ	179
PAM	185
TELEVISION TAIKAA	189
CARRY ME, CARAVAN, TAKE ME AWAY	195

YLÖSNOUSEMUKSEN JUHLAA	199
WAITING FOR THE SUN	205
SHIP OF FOOLS	213
TIME TO AIM YOUR ARROWS AT THE SUN	221
KEEP YOUR EYES ON THE ROAD, YOUR HANDS UPON THE WHEEL	231
VÄLIKOHTAUS	235
27-KERHO	241
LOHIKÄÄRMEJAHDISSA	245
WAYLON	263
THE SOFT PARADE	271
MUSTA SILMÄ	279
HULLUUDEN SIIVET	287
OIKEUDENKÄYNTI	291
SAMMAKKO	297
ENOUGH TO BASE A MOVIE ON	305
MORRISON HOTEL	315
JAKARANDAT	323
LUONTEELTAAN MORAALITON	329
THE NEW CREATURES	337
TOINEN OIKEUDENKÄYNTI	345
L.A. WOMAN	365
TRIBUUTTEJA	375
OTHER VOICES JA FULL CIRCLE	379
KUNINGAS	387
THIS IS THE END	389
AMERIKAN UPEIN PAR 3 -REIKÄ	397
AN AMERICAN PRAYER	405
AMMATTI: MUUSIKKO, URKURI	411
NIRVANA	419
KIITOKSET	427
KUVAOIKEUDET	433
HAKEMISTO	435

*Kirja on omistettu Lynn Ann Veresille,
joka on ollut vaimoni jo viisikymmentä vuotta.
Hän on ainoa tapaamani ihminen,
joka antaa minun olla minä.
Ja siksi rakastan häntä aina.*

HENRY HUDSON HOTEL

”Robby! Täällä puhuu Jumala! Ja sinä lennät nyt ulos tästä universumista!”

Soittaja ei ollut Jumala. Se oli Jim Morrison. Katkaisin puhelun.

Puhelin soi johonkin jumalattomaan kellonaikaan syksyllä 1966. The Doors oli saapunut New Yorkiin soittamaan kokonaiseksi kuukaudeksi Ondine Discothequeen, viimeistelemään debyyttialbuminsa miksaukset ja tekemään promofilmin ensi-sinkulleen. Vedimme viisi puolen tunnin settiä joka yö ja lope-timme hiukan ennen sarastusta. Nukkumiseen jäi vain vähän ai-kaa, enkä halunnut tinkiä siitä yhtään.

Juristimme oli järjestänyt majapaikaksemme Manhattanin sydämessä sijaitsevan Henry Hudson Hotelin. The Chambers Brot-hersilla oli muutama sviitti yhtä kerrosta ylempänä, ja poltte-limme usein yhdessä pilveä, kun kumpikin bändi oli palannut keikaltaan. Vapaailtoina rumpalimme John Densmore ja minä tu-tustuimme Greenwich Villagen jazzklubeihin. Päiväsaikaan kos-ketinsoittajamme Ray Manzarek ja hänen tyttöystävänsä Dorothy tekivät museokierroksia. Vaikka New Yorkin keikkayleisö ei ollut aiemmin kuullut biisejämme, se näytti diggaavan meitä, ja Ka-liforniasta tulleet salaperäiset muikalaiset tuntuivat kiehtovan

paikallisia bändäreitä. Minulla oli lyhyitä juttuja monen kanssa. Yhteen heistä olin tutustunut jo Losissa. Hän oli yli 180-senttinen malli Rory Flynn, joka sattui olemaan Errol Flynnin tytär. Sain kuulla myöhemmin, että Ondinen bändarit vertailivat kokemuksiin keskenään ja pisteyttivät valloituksiin. Roryn jälkeen sain olla aika rauhassa, joten pisteeni eivät varmaankaan olleet hääppöiset.

Olimme nuori bändi matkalla ylöspäin. Meillä oli yllin kyllin syytä juhlaan. Mutta, kuten tavallista, Jim juhli rankemmin kuin me muut.

Jumalan puhelinsoittoa seuraavana päivänä menimme kiitospäivän aterialle tuottajamme Paul Rothchildin luo New Jerseyyn ja Jim juhli niin rankasti, että alkoi iskeä pöydässä Paulin vaimoa. Paul suhtautui tilanteeseen tyynesti, mutta hänen kuskatessaan meitä takaisin Henry Hudson Hoteliin Jim tarttui häntä vähän väliä hiuksista niin, että auto kurvaili arvaamattomasti ja kolari oli lähellä. Jim piti raahata hotellihuoneeseensa koko bändin voimin. Toivoimme hänen asettuvan ja sammuvan, kunhan saisimme hänet sänkyyn. Mutta hän heittikin kuteet päältään ja hyppäsi alastomana ulos ikkunasta.

Olin nähnyt Jimin hyppäävän ikkunasta jo muutaman kerran ennenkin, ja hän teki sen aina tietyllä tavalla. Asuimme siihen aikaan Johnin kanssa kimpassa Laurel Canyonissa, ja yhtenä iltana Jim tuli käymään, kun meillä oli tyttöjä kylässä. Hän päätti säikäyttää tytöt ottamalla kunnolla vauhtia ja hyppäämällä parvekkeelta. Hyppytekniikkaan kuului tarkkaan ajoitettu käännähdys, jonka ansiosta hän sai otteen parvekkeen reunasta. Siinä hän sitten killui, kunnes oli saanut kaipaamansa huomion. Sen jälkeen hän kiskoi itsensä ylös ja paikalla mahdollisesti olleet naiset haukkoivat henkeään helpotuksesta sydän pamppaillen.

Laurel Canyonin talossamme oli kuitenkin vain kaksi kerrosta. Tällä kertaa maahan oli matkaa tusinan kerroksen verran ja alla odotti ruuhkaisen 58th Streetin armoton betoni. Ja strip-

pausinnostaan päätellen Jim oli tavallistakin pahemmassa humalassa, joten en luottanut hänen otteensa pitävyyteen.

Ryntäsimme huoneen poikki kiskomaan hänet ylös. Ellemme olisi olleet paikalla, hän olisi tuskin onnistunut pelastautumaan itse. Vaikka siinä tapauksessa hän olisi tuskin hypännytään, kun ei olisi ollut ketään peloteltavana. Kun Jim oli saatu kiskottua takaisin sisään, hän kellisti minut sängylle. Johnin ja Rayn sulkies- sa ikkunaa Jim painoi minua patjaa vasten ja kiemurteli päälläni mukamas lemmenkipeänä. Elettiin kyllä kuuskytlukua, mutta en ollut ihan niin vapaamielinen. Tyrkkäsin hänet alas sängystä ja katselin, kun hän makasi nauraa käkättäen lattialla.

Jälkikäteen ajatellen Jim varmaankin tiesi, etteivät John ja Ray olisi sulattaneet hänen äkillistä kreikkalais-roomalaista viette- ly-yritystään. Jim halusi aina kokeilla rajojaan, ja pahimmassa- kin juopumustilassa hän vaistosi, missä rajat kulkivat. Sinä iltana olin hänen silmissään bändikavereista huumorintajuisin. Niinpä minä olin raja, jota hän päätti kokeilla.

Nyt tapaus huvittaa minua, mutta silloin se ei huvittanut. Olin kaksikymmenvuotias ja bändin nuorin. Minulla ei ollut mitään auktoriteettia näihin tyyppeihin, enkä tiennyt, miten olisin sel- vinnyt siinä kaaoksessa. Jouduin kysymään itseltäni koko ajan, odottiko minua rocktähteyks vai kaapisinko kohta laulajamme ai- voja katukiveykseltä.

Jäimme Jimin huoneeseen vielä noin tunniksi, ja vähitellen hän rauhoittui ja sammui. Seuraavana päivänä hän tervehti mi- nua ikään kuin mitään ei olisi tapahtunut. Jim ei yleensä muista- nut kännisiä toilailujaan, ja jälkien siivoaminen jäi meille muille. Kerroin hänelle, mitä hän oli tehnyt, ja hän vaikutti siltä kuin oli- si kuunnellut tarinaa jonkun toisen tekemisistä. Vastaus oli tuttu ja kuului jotenkin näin: ”Ohhoh, ihan hirveää”, tai ”Voi ei, anteek- si. En yhtään tajunnut.”

Hänen anteeksipyyntönsä olivat konstailemattomia ja toisaal- ta hypnoottisia. Ihmettelen vieläkin, mitä kaikkea olimme val-

miita antamaan hänelle anteeksi. Selvin päin hänessä oli jotain, minkä vuoksi hänelle oli vaikea kantaa kaunaa. Hän oli herättänyt minut keskellä yötä pilapuheluillaan, nolannut meidät tuotajamme edessä ja roikkunut sitten ikkunalaudasta ja kiehnännyt alasti päälläni hotellivuoteessaan. Miksi minä siedin sitä kaikkea? Miten sellaisen voi kuitata tavallisella anteeksipyyntöillä? Miksi pysyin bändissä, jonka kantava voima näytti haluavan tuhota kaiken?

Tiesin vain, etten ikinä voisi jättää hommaa sikseen. Soitimme vielä pienillä klubeilla eikä suurin osa maailmasta ollut kuullutkaan meistä, mutta aavistelin jo, mitä tulevaisuus voisi tuoda tullessaan. Tiesin, että Jim voisi nousta kaikkien aikojen suurimpien rocktähtien joukkoon ja että Doorsista voisi tulla Yhdysvaltojen isoin bändi. Tapahtui matkan varrella mitä tahansa, olin täysillä mukana.

Kaksi kuukautta myöhemmin julkaisimme debyyttialbumin, joka osoitti vaistoni olleen oikeassa ja muutti elämämme pysyvästi. Mutta Henry Hudson Hotelissa oppimani läksy palaisi tulevina vuosina mieleeni yhä uudestaan: Jim Morrison ei ehkä ollut Jumala. Mutta hänellä oli totisesti valta lennättää minut ulos tästä universumista.

ROCKLAVOJEN KARSEIN FLEDA

Eräs kriitikko sanoi kerran, että minulla on ”rocklavojen karsein fleda”. Se kirpasi aika lailla, mutta en voi väittää vastaankaan. Olin aina taistellut luonnostaan kähärän tuulenpesäni kanssa, ja kerran kaverini Bill Wolff ja minä päätimme kokeilla Ultra Sheen -nimistä hiusten suoristusainetta, jota markkinoitiin lähinnä mustille kuluttajille. Tulos oli hämmästyttävä. Wolff (jota kutsuttiin aina sukunimellä) sanoi: ”Sinähän alat näyttää siltä urpolta Bryan MacLeanilta.” Se oli suurin kohteliaisuus, jonka häneltä koskaan kuulin. MacLean oli Loven kitaristi, jolla oli samantapainen kiiltävä moppitukka kuin Rolling Stonesin kitaristilla Brian Jonesilla. En tiedä, näytinkö yhtä hyvältä kuin MacLean tai Jones, mutta oli se huomattava parannus aiempaan harakanpesääni.

Suoristusainekokeilumme tapahtui sattumoisin noin viikkoa ennen kuin pyrimme Wolffin kanssa Doorsin jäseniksi. Wolff kävi koesoitossa pari päivää ennen minua, mutta yllätyksekseni häntä ei valittu, vaikka hän oli paljon kokeneempi ja teknisempi soittaja kuin minä. Olimme ottaneet yhdessä flamencokitara-tunteja, perustaneet jug bandin, soittaneet samassa folktriössä ja jammailleet happorockbändissä yhdessä Doorsin rumpalin John Densmoren kanssa. Wolff oli Doorsin ykkösvaihtoehto. Minä olin vasta kakkonen. Mutta minun tukkani näytti paremmalta, ja

ennen kaikkea soitin slidekitaraa.

Jos nykyään kävelee musiikkiliikkeeseen, voi ostaa ammattimaisen slideputken, joka on valmistettu kromatusta teräksestä, lasitetusta keramiikasta, kevyestä titaanista, boorilasista tai jopa huipputeknisestä hiilikuidusta. Kun Wolff ja minä opettelimme soittamaan kitaraa, me vain rikoimme pulloja. Minusta parhaita olivat pullot, joissa myytiin halpaa kalifornialaista samppanjaa. Pullonkaulan muoto oli täydellinen slideputkeksi ja lasi hiukan paksumpaa kuin useimmissa viinipulloissa. Toisinaan jaksoimme teipata rosoiset reunat piiloon tai sulattaa ne liekin päällä, mutta yleensä jätin ne teräviksi. Ajattelin, että siitä voisi olla hyötyä, jos joutuisin joskus baaritappeluun.

Wolffin ja minun yhteisiä suosikkeja olivat Blind Willie Johnson, Blind Lemon Jefferson, Blind Willie McTell, The Five Blind Boys of Alabama... Heidän levyjään kuuntelimme yhtämittaa. Ilmeisesti sokeus toi soittajien slidekitarointiin aivan erityistä herkkyyttä. Meillä ei ollut opettajaa, joka olisi voinut neuvoa meille slidetekniikkaa, joten yritimme päästä siitä perille omin päin. Aluksi olin puristi ja soitin vain akustista kitaraa, mutta juuri ennen Doorsin koesoittoa olin ihastunut soundiin, joka syntyi pullonkaulalla ja sähkökitaralla.

Niin sitten yhtenä päivänä syksyllä 1965 kuskasin sähkökitarani, vahvistimeni ja kalifornialaisesta samppanjapullosta saadun asekelpoisen slideputkeni santamonicalaisen toimistorakennuksen takana olevalle parkkikselle. Parkkipaikan kupeessa oli kuja ja kujalla pieni ränsistynyt talo. Talossa asui kaveri nimeltä Hank, joka antoi ystävällisesti Doorsin käyttää Yamaha-pianoaan ja treenata ahtaassa olohuoneessaan. Siellä ei ollut naapureita eikä kukaan valittanut metelistä.

Olin tavannut kaikki bändin jäsenet jo aiemmin, joten esitelyjä ei tarvittu, ja koska olin saanut Johnilta bändin kuuden biisin demokasetin, olin voinut valmistautua hyvin. Suosikkini noista raidoista oli ”Moonlight Drive”, ja siitä tuli ensimmäinen yhdessä

soittamamme biisi. Demoversio oli paljon iloisempi ja blueshenkisempi kuin myöhemmin levyttämämme versio, ja Jim lauloi väriävässä ylärekisterissä, jota Doorsin nykyfanit tuskin edes tunnustaisivat. Kitaraosa junnaa yllätyksettömästi samassa tahdissa pianon kanssa, ja soitin sen uskollisesti juuri niin.

Sitten kysyin, voisinko kokeilla jotakin. Sujautin pullonkaulan sormeeni. Vedimme biisin uudestaan, ja nyt soitin siihen huojuvan huuruisen slideriffin. Varmaankin erotuin hakijoiden joukossa edukseni flamenconäppäilylläni ja Muddy Waters -tyylisellä slidekitaroinnillani. Jim hullaantui slidesoundista ja sanoi, että Doorsin pitäisi käyttää sitä joka biisissä. Ja niin nappasin paikan Wolffin nenän edestä. Vain yksi biisi ja oli selvää, että homma toimi.

Suoristusaineen vaikutus kesti vain muutaman kuukauden. Pian seksikäs moppitukkani oli enää pelkkä muisto ja kuontaloni näytti taas käytetyltä teräsvillatukolta. Mutta onneksi olin jo osoittautunut korvaamattomaksi eikä Doors päässyt minusta eroon sen enempää kuin itse pääsin eroon rocklavojen karseimasta fledasta.

Treenasin Doorsin kanssa Hankin talossa vielä toisenkin kerran, ja silloin paikalla pistäytyi yksi Jimin kaveri. Jim raahasi hänet takahuoneeseen, paiskasi oven kiinni ja alkoi huutaa kurkku suorana. Kuunnellessani heidän karjumistaan seinien läpi hokasain vähitellen, mistä oli kysymys. Tyyppi oli kusettanut Jimiä josain huumediilissä. En tiedä, mitä huumetta asia koski ja oliko sitä ollut liian vähän vai eivätkö rahat täsmänneet. Yhtä kaikki, kuulosti siltä, että joku pääsisi kohta hengestään.

Vaihdoimme Rayn ja Johnin kanssa jokusen kiusaantuneen katseen ja kommentin mutta enimmäkseen teeskentelimme, ettei mitään ihmeellistä ollut meneillään. Se oli ensimmäinen kerta, kun Jim Morrisonin arvaamaton käytös sai meidät hautaamaan yhteistuumin päämme hiekkaan, ja samalla minä sain esimakua Jimin pimeästä puolesta. Sillä hetkellä en kuitenkaan osannut

pitää sitä minään erityisenä varoitusmerkkinä. Päätelin, että Jimillä oli aivan hyvät perusteet karjumiselleen. Mutta siihen asti hän oli ollut niin pidättyväinen, että yhtäkkinen muutos oli lievästi sanoen hätkähdyttävä.

Treenasimme vielä paria biisiä hukuttaaksemme metelin musiikin alle, ja minä mietin hermostuksissani: *Tämä tyyppi on siis meidän laulajamme?*

Lopulta Jim ja kaveri tulivat jälleen esiin. Mitään selityksiä ei annettu. Jim oli silminnähdessänsä käärmeissään. Treenit päättyivät siihen.

VERTA HYYTÄVÄ KATSE

Joskus mietin, mahdoinko samastua niin vahvasti kuuluisiin sokeisiin bluesartisteihin siksi, että minulla itselläni on ollut harvinaisen paljon epäonnea silmiäni kanssa. Doorsin vanhoissa promokuvissa siristelen usein, koska salamavalot ottavat minua niin kovasti silmiin. Vielä nykyäänkin joudun pinnistelemään, etten siristelisi valokuvissa. Olin laserleikkauksessa 1990-luvulla, vieläpä kahdesti, mutta leikkausten vaikutus hiipui muutamassa vuodessa, ja sitten minulle tuli harmaakaihi, joka täytyi leikata. Sen jälkeen vasempaan silmäni jouduttiin tekemään radiaalinen keratotomia, jossa kaihileikkauksesta aiheutunut kaukonäköisyys korjattiin sarveiskalvoon tehdyillä viilloilla. Kaiken kukkuraksi oikean silmäni iiris ei sulkeudu kunnolla, koska sain siihen keran tennispallon (mailan varressa oli silmälääkäri, kuinkas muutenkaan).

Kasvoin Etelä-Kalifornian ainaisessa auringonpaisteessa, ja vielä lapsena olin urheilullinen ja itsevarma. Kaksoisveljeni Ronny ja minä olimme jo varhain taitavia golffareita. Kuuluimme kumpikin koulun voimistelutiimiin, ja meidät valittiin aina ensimmäisinä kickballjoukkueisiin. Minä olin intohimoinen baseballin pelaaja ja olisin varmasti panostanut siihen enemmän, elleivät silmäni olisi alkaneet reistailla kesken lupaavan nappula-

liigaurani. En vain enää meinannut nähdä sitä hemmetin palloa. Lopulta minut potkittiin pelaamaan oikealle ulkokentälle ja toivoin hartaasti, että pallo pysyisi poissa ja säästysisin nöyryytykseltä. Myös arvosanani lähtivät syöksyyn, koska en nähnyt taululle. Kun sitten yhtenä päivänä osoitin taivaalla lentänyttä olematon-ta lentokonetta, vanhempani hokasivat viimein, mistä kiikasti, ja hommasivat minulle silmälasit.

Mutta vain nörtit pitivät laseja. Minä olin cool. Olin suosittu! Kaikki olisi romahtanut, jos minusta olisi tullut rillipää. Siispä pistin kakkulani koulumatkalla taskuun ja ne pysyivät siellä, kunnes olin taas kotona. Arvosanani eivät parantuneet, ja taas vanhempani hokasivat, mistä kiikasti. Piilolinssit olivat vielä silloin aika uusi asia. Senaikaiset linssit olivat kovaa muovia, ja koska silmä ei saanut niiden alla tarpeeksi happea, niitä pystyi pitämään vain lyhyen aikaa kerrallaan. Mutta kestin sen, kun sain olla edelleen cool.

Sopeuduin epämukaviin ja työläisiin linsseihini niin hyvin, että päädyin jopa Hollywoodin koekaniiniksi. Vuonna 1960 ilmestyneessä scifikauhuelokuvassa *Kirottujen kylä* nähdään karmivia kiilusilmäisiä lapsia, joilla on hypnoottisia kykyjä. Ennen leffan varsinaisia kuvauksia kävin koekuvauksessa, jonka tarkoituksena oli selvittää, miltä silmäefekti näyttäisi filmillä. Silmälääkärini tohtori Roberts oli luultavasti suositellut minua, sillä olin kuulemma hänen nuorin piilolinssijä käyttänyt potilaansa. Elokuva varten valmistetut linssit olivat kullankärsiksi maalatut kovat sarveiskalvolinssit, joiden keskellä oli pikkuruinen kurkistusaukko. Ne olivat vielä epämukavammat kuin tavalliset piilarini, ja kivun vuoksi silmiini täytyi laittaa puudutustippoja. Aluksi oli jännittävää olla oikeassa isossa studiossa isojen lamppujen ja kameroiden keskellä. Muutaman tunnin kuluttua tippojen vaikutus kuitenkin lakkasi ja olisin voinut huutaa tuskasta. Esitin parhaani mukaan urheaa, mutta epäilemättä kävi ilmeiseksi, ettei lapsinäyttelijöiden voinut odottaa esiintyvän sellaiset linssit silmis-

sään. Kun myöhemmin näin leffan, se oli minusta aivan mahtava. Kultalinssejä ei kuitenkaan käytetty kaiketi juuri tuskallisen koe-kuvaukseni takia, vaan kiilusilmät lisättiin mukaan jälkikäteen.

Vaikka scifittömät piilarini auttoivat minua näkemään jonkin verran paremmin, arvosanani eivät juuri nousseet enkä enää koskaan tuntenut itseäni urheilukentällä yhtä varmaksi kuin ennen. Kun vielä naamani räjähti täyteen näppylöitä ja sain melkoisesti lisäkiloja yläasteen alussa, kaikki paitsi muutama alakoulu-aikainen kaverini kääntyivät minua vastaan. Olin kuulunut koulun suosituimpiin oppilaisiin ja nyt olin yhtäkkiä täysi hylkiö, jota yläluokkalaiset armottomasti simputtivat. Itseluottamukseni rippeet hakattiin minusta pihalle, ja muutuin suositusta ekstrovertistä nykyiseksi ujoksi ja hiljaiseksi itsekseni.

Onneksi en ollut ainoa nuori, jolla oli hankalaa. Bill Wolff pyysi aina rinnallani, ja myös kaksoisveljeni Ronny oli uskollinen ystäväni. Keith Wallacen naapurissa oli appelsiinitarha, jossa leikimme porukalla veriappelsiinisotaa, ja Steve Davidson antoi meidän vakoilla isoveljeään, kun tämä yritti saada tyttöystäviään sänkyyn. Koko yläasteen ajan etsimme viikonloppuisin bileitä, vaikka en edes usko, että olisimme rohjenneet mennä mukaan, jos etsintämme olisi joskus tuottanut tulosta.

Purimme energiaamme erilaisiin tuhotöihin. Yhtenä iltana tunkeuduimme kavereiden kanssa Brentwoodissa rakenteilla olleisiin asuintaloihin, rikoimme ikkunoita, tukimme kaikki pesualtaat ja jätimme veden valumaan. Se oli olevinaan protesti liialliselle rakentamiselle, mutta todellisuudessa olimme vain tylsistyneitä. Ja seksuaalisesti turhautuneita.

Ihme kyllä, emme ikinä jääneet kiinni. Kunnes Bill Wolff ja minä keksimme mennä hurjastelemaan traktoreilla uuden Palisades High Schoolin rakennustyömaalle. Avaimet oli jätetty virtualukkoon. Kuinka olisimme voineet vastustaa kiusausta? Kävi ilmi, että traktoria on aika vaikea ajaa, niissä kun on jos jonkinlaista vipua. Saimme ne liikkeelle, mutta ohjaaminen sujui sen

verran kehnosti, että lopulta törmäsimme toisiimme ja katsoimme parhaaksi liueta paikalta. En tiedä, kuka meidät oli nähnyt ja miten meidät oli tunnistettu, mutta myöhemmin samana päivänä poliisi tuli kotiovellemme. En ikinä unohda äidin pettyntyyttä ilmettä. Olin särkenyt hänen sydämensä.

Sen jälkeen jätin suoranaiset tuhotyöt sikseen mutta keksin uudenlaisia metkuja, kun siirryin lukioon. Ystäväni Roy Thompsonin vanhemmalla serkulla Steve Scottilla oli ajokortti. Hän pihisti aina välillä äitinsä farmarimallisen Chevyn vuodelta 1957, ja kruisailimme sillä ympäriinsä kerjäämässä vaikeuksia. Yhtenä iltana varastimme rautakaupan takaa laatikon, jossa oli viisikymmentä jakoavainta, vain koska se sattui olemaan siellä. Jos jonain iltana huomasimme jengiläisiä pullollaan olevan auton, näytimme heille keskaria ja sitten ajettiin kilpaa. Steve tunsu Santa Monican kujat kuin omat taskunsa. Farmarin moottorista ei irronnut ihmeemmin tehoja, mutta hän pystyi karistamaan kannoiltaan kenet tahansa. Ja jos takaa-ajajat pääsivät liian lähelle, Roy ja minä pommitimme heidän autoaan pöllityillä jakoavaimilla.

Roy, Steve ja minä pistimme pystyyn omia vaatimattomia bileitämme. Se onnistui niin, että kiersimme autolla varastelemassa baarien puolityhjiä oluttynnyreitä (meidän silmissämme ne olivat puolitäysiä). Yksi paikallinen katujengi – joko Duket tai Gentit – värväsi meidät kerran toimittamaan bisseä valmistujaisjuhliinsa, koska leveilimme aina sillä, miten helposti saimme hankittua oluttynnyreitä. Haalimme lähibaareista kokoon niin paljon kuin saimme, mutta juuri sinä iltana kaikki löytämämme tynnyrit sattuivat olemaan melkein tyhjiä. Kävimme jättämässä saaliimme paikalliseen puistoon, missä bileet olivat jo täydessä käynnissä. Jengiläiset olivat kuin suoraan *West Side Story*: valkoisia kundeja, joilla oli jenginimellä varustetut baseballtakit. Silti he olivat aika kovia tyyppisiä meihin verrattuna. Kun jengiläisille valkeni, ettei tynnyreissä ollut juuri mitään, kaasutimme äkkiä pakoon Steven äidin Chevyllä ja he lähtivät peräämme baseballmailojen kanssa.

Vanhempani yrittivät pitää veljeni ja minut erossa hulttiokave-reistamme, koska tietenkään mikään ei voinut olla meidän omaa syytämme. Olimme oikeita pikku enkeleitä, jotka olivat vain altistuneet huonoille vaikutteille! Jouduin kuitenkin edelleen tois-tuvasti vaikeuksiin ja arvosanani laskivat laskemistaan, ja kun il-meni, että joutuisin kertaamaan toiseksi viimeisen lukiovuoteni, vanhempieni silmät aukenivat viimein. Minut päätettiin lähettää Menlo School -nimiseen yksityiskouluun Silicon Valleyn lähis-tölle. Joutuisin yli 550 kilometrin päähän Bill Wolffista ja kaikis-ta muista mätämunistä, joiden seurassa olin tuhlannut aikaani.

Paitsi että Bill Wolffin vanhemmat olivat saaneet edellisenä vuonna täsmälleen saman idean. Emme siis joutuneetkaan 550 kilometrin päähän toisistamme vaan päädyimme samaan opis-kelija-asuntolaan.

Bill Wolff ja minä Menlon koulupuvussa.

Ala-asteella koulumme oppilaat kokoontuivat joka aamu lipputangon ympärille. Seisoimme siinä käsi sydämellä, ja poika nimeltä Loring Hughes soitti merkinantotorvea tähtilipun nous- tessa salkoon. Kun kaikki muut tuijottivat lippua, minä keskityin torveen. En tiedä, johtuiko se torven äänestä vai siitä, että Loring oli siinä soittaessaan koko koulun huomion kohteena, mutta nuo hetket herättivät minussa halun tulla muusikoksi. Kävin jonkin aikaa trumpettitunneilla mutta pääsin koulun bändissä vasta kol- manneksi trumpettistiksi ja lopulta kelpasin enää paukuttamaan bassorumpua.

Seuraavaksi aloin tuntea vetoa kitaraan. Ensimmäisen kerran räpyttelin kitaraa kaksitoistavuotiaana kaverini Bob Wiren ko- tona ja sen jälkeen hankkiuduin hänen seuraansa milloin millä- kin verukkeella päästäkseni soittelemaan yhä uudestaan. Kotikul- millani asui useita kitaristeja, jotka alkoivat kiehtoa minua. Yksi heistä oli sittemmin Canned Heatissä soittanut Henry Vestine. Aina Henryn talon ohi kulkiessani kuulin hänen sähkökitaransa soljuvan äänen, jossa oli reilusti kaikua ja tremoloa. Vähemmän kuuluisa hahmo, joka kuitenkin vaikutti minuun vielä enemmän, oli Hial King, joka hallitsi saksofonin ja rummut siinä missä ki- taran. Ihailin toki hänen soittotaitoaan, mutta vieläkin tärkeäm- pi oli hänen habituksensa. Ensi vilkaisulla useimmat huomasivat varmaankin hänen näyttävän rasvalettinsä ja kiillotetut louferin- sa. Mutta minä näin hänessä lyhyen ja tanakan miehen, joka ei ol- lut paljonkaan paremman näköinen kuin minä, hyljeksitty nörtti. Ja silti kaikki tytöt olivat hänen peräänsä. Se oli oivalluksen hetki. Tajusin, että kitara voisi ratkaista ongelmani.

Kun tulin Menloon, vastapäisessä huoneessa asui havaijilai- nen kundi nimeltä Keoki King, jolla oli vanha akustinen kitara mallia Martin 000-21. Hän oli löytänyt sen jostain vajasta isän- sä farmilta, ja se oli huonossa kunnossa. Toivottavasti hän ei ole luopunut siitä, sillä nykyään se olisi tuhansien dollarien arvoinen. Keoki ei itse soitellut paljonkaan kitaraa, joten sain sen lainaan

milloin halusin. Oppituntien jälkeen jouduimme olemaan asuntolassa lukkojen takana, joten minun oli joko opiskeltava tai näppäiltävä Keokin kitaraa. Valinta ei ollut vaikea.

Soittelin Keokin kitaraa Menlossa melkein joka ilta, kunnes lopulta sain oman soittimen. Perinteinen flamencotyylinen akustinen kitarani oli tehty kevyestä setripuusta. Siinä oli eebenpuinen otelauta, ja sen oli muotoillut meksikolainen kitaranveistäjämes-tari Juan Pimentel. Sen saatuani en juuri laskenut sitä käsistäni. Ja kitara todella teki minusta coolin: yhtäkkiä koko koulu halusi olla hyvää pataa kanssani päästäkseen käsiksi hienoon soittimeeni.

Paitsi että minulla oli Menlossa hyvää aikaa treenata kitaran-soittoa, altistuvin siellä uusille musiikkivaikutteille, joita eri puolilta maata tulleet opiskelijat toivat mukanaan. Siellä kuulin ensimmäisen kerran Robert Johnsonia. Ja B. B. ja Albert ja Freddie Kingiä. Bluesia. Sitä oikeaa. Myös amerikkalainen folk eli uutta kukoistuskauttaan, ja minä ahmin Joan Baezia, Ramblin' Jack Eliottia, Lead Bellyä ja omaa ikisuosikkiani Bob Dylania.

Valikoiman viimeisteli reilu annos flamenco. Isälläni oli levy nimeltä *Dos Flamencos*, jolla taituroivat Jaime Grifo ja Niño Marvino. Se oli klassisen kitaran mestarinäyte, jonka monisyisyys ja herkkyys saivat minut haukkomaan henkeäni. Olimme Bill Wolf-fin kanssa vasta pelkkiä keltanokkia mutta päätimme, että meistä tulisi seuraava *Dos Flamencos*.

Kesälomalla pistimme rahamme yhteen ja otimme kimpassa soittotunteja kahdelta maineikkaalta flamenco-opettajalta, Peter Evansilta ja Arnold Lessingiltä. He säestivät siihen aikaan Pico Boulevardin varrella Casa Madridissa perinteisiä espanjalaistans-sijoita, jotka lumosivat Wolffin ja minut ilmaisuvoimaisilla liik-keillään ja suhisten pyörähtelevillä sevillalaisilla hameillaan. Kun jaksoimme käydä tunneilla ja harjoitella ahkerasti, kehityimme aika pian surkeista kohtalaisiksi. Ja koulun taas alettua hioimme edelleen taitojamme joka ilta asuntolan ovien sulkeutumisen jäl-keen.

Flamencon henkäyksenkevyen, eteerisen äänimaailman li-säksi minuun vetosi jug band -musiikin kömpelön humoristinen soundi. Tai oikeastaan soundia tärkeämpi oli mielikuva. Jim Kweskin and the Jug Bandin debyyttialbumin kanssa olevat tyypit näyttivät hölmöiltä, mutta he näyttivät myös olevan pilvessä, ja pilvessä oleminen oli coolia. Ruukunsoittaja Fritz Richmondilla oli levyn kansikuvassa pyöreät siniset aurinkolasit, ja Wolff ryntäsi heti ostamaan itselleen samanlaiset jo vuosia ennen kuin John Lennon teki pyöreistä aurinkolaseista trendikkäät. Itse musiikki oli niin häpeilemättömän kornia, että se tuntui melkein kapinalliselta. Kävin koulukavereideni kanssa salaa Jim Kweskinin ja Dave Van Ronkin keikoilla San Franciscon Bay Areaan klubeilla. Pari kertaa kävimme katsomassa myös Mother McCree's Uptown Jug Championsia, jonka jäsenet Jerry Garcia, Ron "Pigpen" McKernan ja Menlon opiskelukaverimme Bob Weir perustivat sittemmin Grateful Deadin. Koulussa kaikki aina puhuivat siitä, miten cooleja Bob Weir ja Mother McCreeen jätkät olivat, ja päätelimme kavereiden kanssa, että jos me perustaisimme oman jug bandin, me voisimme olla yhtä cooleja ja kaikkien huulilla.

Jug band -musan hienous oli siinä, ettei siihen juuri tarvittu oikeita soittimia. Minä soitin kitaraa, Wolff hoiteli sekä kitaraa että pyykkilautaa, Scott soitti kazoota, Jerry soitti pyykkilautabassoa, ja Phinizy lauloi ja soitti ruukkua. Otimme nimen The Back Bay Chamber Pot Terriers, joka oli Phinizyn idea. Hän oli kotoisin Back Bayn alueelta Bostonista. Me muut olimme paljasjalkaisia kalifornialaisia, joten nimi oli aika älytön. Mutta oli kuulemma coolia olla kotoisin Back Baysta, ja Phinizyllä oli ollut aiemmin senniminen bändi ja hän halusi käyttää nimeä uudelleen. Eikä nimi suinkaan ollut surkein mahdollinen, kun muistellee, minkä nimisissä kokoonpanoissa olen soitellut urani varrella.

Vedimme yhden ainoan keikan, ja se oli koulumme naistoi-mikunnan kokouksessa. Olin kuvitellut, että soittaisimme jossain nurkassa taustamusiikkia rouvien seurustellessa keskenään, mut-

ta paikalla meitä odottikin lava mikrofoneineen ja salissa istui riivikaupalla hyvin pukeutuneita keski-ikäisiä naisia, jotka tuijottivat meitä odottavan näköisinä.

Vedimme jokusen jug band -coverin, lähinnä Jim Kweskinin biisejä, kuten ”Washington at Valley Forge”. Se oli hassunkurista musiikkia pyykkilaudan rahinoineen ja ”vo-dou-diou-dou”-kertosäkeineen, eikä taatusti mitään sellaista, mitä salillinen äitejä olisi erityisesti halunnut kuulla. Tunsin oloni lavalla sietämättömän vaivautuneeksi. Mutta he tykkäsivätkin meistä! Eivät he sentään pompanneet ylös tanssimaan, mutta heidän hymynsä ja ap-lodinsa vaikuttivat aivan vilpittömiltä. Voi olla, että he halusivat vain olla meille mieliksi, mutta sillä oli suuri merkitys. Olin lavalla ensimmäistä kertaa, ja vaikka yleisönämme oli vain kohteliaasti taputtavia vanhoja rouvia, tuo kokemus takasi, ettei kerta jäisi viimeiseksi.

The Back Bay Chamber Pot Terriers.